

Medlemsblad för Boden Överluleå ForskarFörening

N:o 3-4

ÅRGÅNG 1

Dec 1992

PLANERAD FORSKARFÖRTECKNING 1993

Vår förenings uppgift är ju att samla alla historieintresserade som bedriver forskning i någon form. Vi skall kunna hjälpa varandra när problem uppstår, kanske undvika dubbelarbete, tipsa om källor och fynd eller kontakta andra inom samma intresseområde. Ett forum är ju våra anbytarkvällar.

Vi uppmanar nu alla våra medlemmar att meddela inom vilket område ni forskar t ex släkter, gårdar, byar, socknar, soldater med mera. Några har kanske koncentrerat sig på något specialområde t ex bilddokumentation, gamla byggnader, utvandring, krigshistoria, folklig läkekonst/sjukdomshistoria, arkeologi, kvinnohistoria, industrihistoria, gamla lagar/kyrkohistoria, folktro och sedvänjor, kartor, vägar och transport (t ex malmens väg, Engelska kanalen), nybyggare och torpare m m.

Det finns massor av spännande historia att "gräva i". Kanske kan några med gemensamma intressen samla en studiecirkel eller ha en temakväll för intresserade medlemmar. Se även till att vår tidning får in material: rapporter, artiklar, tips m m.

Man behöver inte kunna allt för att vara med i forskarförteckn. det räcker med lite fördjupad kunskap och intresse. Sänd uppgifterna helst före 1/1 -93 till kassören.

Eftersom detta är årets sista tidning önskar vi er alla en

God Jul och Gott Nytt Forskar År

"Vår framtid har sina rötter djupt ned i det förflutnas mylla."

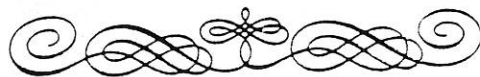
STYRELSEN FÖR
BODEN ÖVERLULEÅ FORSKARFÖRENING

Ordf.	Kristina Öhman Kvarngatan 3 A 96134 Boden	Tel: 0921/15979
Vice Ordf.	Ulla Wikman Snövitsvägen 1 96193 Boden	Tel: 0921/30129
Sekr.	Anna-Greta Johansson Korpgatan 13 96133 Boden	Tel: 0921/19226
Kassör.	Gun-Marie Åkerström Kvarngatan 17 96134 Boden	Tel: 0921/18202
Ledamot.	Solveig Burström Strutsgatan 8 96133 Boden	Tel: 0921/14649

Föreningens adress:

c/o Gun-Marie Åkerström
Kvarngatan 17 96134 Boden Postgiro: 15758-6

Redaktör.	Arne Isaksson Notarievägen 7 96140 Boden	Tel: 0921/17947
-----------	---	-----------------

Information från styrelsen

Kulturnämnden föreslår att fjärrlån av mikrokort skall kosta 10 kr/volym efter nyår.

Styrelsen har i en skrivelse till kommunfullmäktige begärt att fjärrlån av mikrokort och böcker skall jämnställas. Fjärrlån av böcker kommer att kosta 5 kr efter nyår.

Gun-Marie Åkerström och undertecknad har uppvaktat kommunalrådet Vanja Berglund i ärendet. Hon var positiv och förstod situationen, men hänvisade oss till Sture Rehnman (kulturnämndens ordförande).

Jag har haft telefonkontakt med honom. Den som inte släktforskar, kan inte förstå, vilka konsekvenser denna, för en utomstående blygsamma avgift, har för släktforskaren.

Sedan Sture Rehnman fått ordentlig information, skulle han undersöka vilka ekonomiska konsekvenser en sänkt avgift skulle få för Kulturnämnden.

Vi hoppas att vårt agerande skall ge positivt resultat. I vårt nästa medlemsblad hoppas vi kunna rapportera resultatet.

Kristina Öhman

Ordförande

MEDLEMSFÖRTECKNING

Adolfsson Gudrun	Åvägen 4	96144	Boden	36
Ahlström Inger	Bagargränd 4	96145	Boden	24
Almqvist Gunnar	Vargvägen 9	96138	Boden	52
Bergman Patrik	Bergsvägen 22	96137	Boden	86
Berg Britt-Marie	Kommendörsgatan 1C	96132	Boden	26
Björk Rolf	Österby 755	96195	Boden	47
Björkman Sören	Häradsvägen 4	96149	Boden	84
Blomberg Markus	Stationsgatan 44G	95132	Luleå	68
Borssen Per-Åke	Hökebovägen 3	79535	Rättvik	40
Boström Rolf	Stinsvägen 7	96139	Boden	51
Brännholm Folke	Slingervägen 33	95235	Kalix	82
Burström Solveig	Strutsgatan 8	96133	Boden	5
Ek Anders	Avan 2244	95592	Råneå	73
Engman Ingemar	N Ersmarksgatan 55	90344	Umeå	28
Engström Lennart	Box 330	95531	Råneå	60
Enström Ingeborg	Kyrkgatan 55	96134	Boden	67
Eriksson Margit	Soldatgatan 5C	96145	Boden	13
Eriksson Valborg	Raspvägen 5	96142	Boden	75
Eriksson Gun	Västerby 2513	89011	Sidensjö	80
Fredriksson Björn	Nipvägen 18	96144	Boden	7
Fredriksson Eila	Nipvägen 18	96144	Boden	37
Forsman Inga Lisa	Vattenfallsvägen 10	96144	Boden	83
Glaas Gunnar	Parkgatan 8	96135	Boden	41
Granberg Folke	Svartbyleden 95	96140	Boden	81
Gustavsson Arne	Svedjevägen 68	96143	Boden	57
Gustavsson Valdemar	Hermelinsgatan 25	96133	Boden	59
Henriksson Tyra	Färgaregatan 10B	96135	Boden	17
Hedman Bertil	Kyrkgatan 18	96134	Boden	43
Hedberg Robert	Garvaregatan 33	96135	Boden	70
Helmstein Ingrid	Box 60	96024	Harads	32
Isaksson Arne	Notarievägen 7	96140	Boden	6
Isaksson Knut	Lokes väg 3A	96132	Boden	56
Jansson Sture	Hildvägen 24	75440	Uppsala	53
Johansson Anna-Greta	Korpgatan 13	96133	Boden	4
Johansson Torsten	Svartbyleden 65	96137	Boden	30
Johansson Irma	Strandplan 1A	96134	Boden	38
Jonsson Lilian	Krokkorsvägen 6	96144	Boden	44
Jonsson Marie	Kommendörsgatan 25	96131	Boden	45
Juhlin Inga-Maj	Åsögatan 46	11829	Stockholm	58
Järlebro Hilding	Kyrkgatan 16	96134	Boden	77
Karlsson Asta	Drottninggatan 20D	96135	Boden	39
Karolin Arne	Gammelängsgatan 19	96137	Boden	71
Lagerfjärd Arnold	Trollsländevägen 9	96138	Boden	27
Larsson Jan-Olov	Svartbyvägen 10B	96137	Boden	8
Larsson Jan-Mikael	Sommarstigen 8	96132	Boden	33
Larsson Ingrid	Brännagatan 7A	96131	Boden	34
Larsson Erik	Brännagatan 7A	96131	Boden	35
Larsson Fritz	Knopvägen 38	13344	Saltsjöbaden	Hedersmedlem
Lecktorp Ulla	Mjedsjön 8999C	96195	Boden	72
Lemon Lotta	Garnisionsgatan 55	96134	Boden	46
Livbom Gerd	Sandgatan 6	96133	Boden	62
Lundman Brita	Domarvägen 17	96140	Boden	11
Moosberg Bengt	Klapphällsstigen 160	95531	Råneå	49
Norberg Ivar	Karolinagatan 7	17158	Solna	29
Nordlander Arne	Arnevägen 38	96138	Boden	78
Nordlund Hagar	Saxvägen 29	96142	Boden	76
Nyberg Märta	Drejarvägen 17	96140	Boden	69

Palmgren Agnes	Varvsgatan 69B	95132 Luleå	25
Persson Anna-Maria	Karetvägen 24	96142 Boden	18
Persson Carl-Lennart	Karetvägen 24	96142 Boden	19
Persson Sune	Ö Strandvägen 16A	96134 Boden	23
Pettersson Hans	Lundagårdsgatan 23A	96136 Boden	65
Rutberg Constance	Svartbyvägen 10D	96137 Boden	61
Sandberg Sixten	Österby 950	96195 Boden	14
Sandberg Margareta	Österby 950	96195 Boden	15
Sandström Anders	Enstigen 5	94045 Vidsele	66
Sjöqvist Anita	Krokforsvägen 12A	96144 Boden	85
Svanberg Jeanett	Agatvägen 11	96146 Boden	21
Söderström Helge	Vibbyn 4472	96191 Boden	63
Texvall Max	Grafikervägen 4	96139 Boden	64
Vahlberg Herman	Prinsgatan 31A	96131 Boden	16
Wahlberg Conny	Strandplan 1A	96134 Boden	79
Wallström Eva-Marie	Sagovägen 4	96193 Boden	50
Wanler Eva	Travbanegatan 13	96133 Boden	10
Wennberg Maj-Lis	Pojmis 4604	95692 Överkalix	74
Westerberg Linnea	Buddbyvägen 41	96142 Boden	20
Westman Iris	Ö Strandvägen 16A	96134 Boden	22
Viklund Stig-Henrik	Tjärhovsgatan 10B	93132 Skellefteå	48
Wikman Ulla	Snövitsvägen 1	96193 Boden	3
Wikström Anna-Stina	Smedjegatan 19B	96133 Boden	54
Wuolo Anders	Garnisionsgatan 15	96134 Boden	12
Wuolo Britt	Nybyggarvägen 11	96140 Boden	31
Åkerström Gun-Marie	Kvarngatan 17	96134 Boden	1
Åkerström Sven	Västerlångvägen 27	95532 Råneå	55
Öhman Kristina	Kvarngatan 3A	96134 Boden	2
Öhman Roland	Kvarngatan 3A	96134 Boden	9
Ögren Greta	Sälggatan 4	96137 Boden	87

Rapport från föreningsmötet i Skellefteå 92 10 03

En trevlig och för mig givande sammankomst som började med en läcker lunchtallrik som smakade verkligt gott eftersom resan till Skellefteå startat tidigt på morgonen. Vi hälsades välkomna av Göran Wahlberg och sedan fick var och en av deltagarna berätta om sin förening och dess verksamhet samt sin egen bakgrund och varför man börjat släktforska. Detta var intressant eftersom orsakerna visade sig vara av de mest skilda slag, allt ifrån gamla dödsannonser, hembygdsforskning eller yrkesbakgrund.

En punkt på programmet behandlade samordning av aktiviteter mellan föreningarna, till exempel olika typer av föredrag. Detta är viktigt med tanke på de små föreningarnas begränsade tillgångar. Samarbete kan ju också ske mellan föreningar som har liknande intressen t ex hembygdsföreningar, ortsnamnsforskning m m.

En del mikromediafrågor togs också upp. Bland annat den dåliga läsbarheten på en del mikrokort. Vi rekommenderades att skicka tillbaka korten till SVAR och kräva bättre kvalitet på korten.

Luleå forskarförening informerade om Sveriges Släktforskarförbunds riksstämma 1993 i Luleå. Det kommer att bli en rad mycket intressanta föredrag, och många utställare.

Som speciellt stimulerande för släktforskningen var det att tre nya forskarföreningar bildats under året, det är Lycksele, Robertsfors och Boden. Mötet hade fått önskemål från Härnösand om att få tillhöra AC o BD släktforskarförening vilket mötet ej motsatte sig.

Lycksele erbjöd sig att stå som värd för nästa föreningsträff hösten 1993. Slutligen fick vi en visning av arkiv och utrustning i forskarföreningens lokal.

Ett stort tack till Skellefteå forskarförening för ett trevligt möte.

Solveig Burström

DEN ANVÄNDBARA BJÖRKEN.

Kristendomen har gjort oss glömska för våra äldsta och mest svenska gudar. Men år från år upprepas de gamla okristna björkrisriterna, vi har bara glömt varför vi gör den.

I björkens sega och hårda virke finns något av Tors råstyrka, i trädets fruktbarhet och tidiga lövsprickning såg gudadyrkarna något av Donnerers potens och den förknippas ibland med den kärlekshungriga gudinnan Freja.

Under fastlagen pyntas våra hem av björkrisbuketter, i bastun händer det att vi piskar oss med björkris, på midsommar reser vi den lövade stängen.

Förr piskade man varandra kärvtänligt på lek och leken var i äldsta tider en rituell handling som innebar att det magiska och fruktbara björkriset efter en lång och kraftödande vinter gav kroppen krafter och safter tillbaka.

Kreatur och särskilt kalvar piskades med björkris när de släpade sig eller släpades ur fähuset efter dryga vintrar. Det gav krafter och senare också ymnigt med mjölk trodde man. Så gjorde man förr i hela Europa, också i vårt land.

Över fähusets dörrar hängdes på våren björkris som skydd mot olika sorters faror: vilddjur, eldsvådor, tjuvar och sjukdom. Möjligen är den ännu levande sedvänjan att hänga en krona eller lövruska på en byggnad med just färdiglagt tak förbunden med den urgamla björkriskulten.

Att maja eller löva en stång till midsommar är också en av dessa hedniska ceremonier som betydde bön till makterna om en god äring. "Majstången" var ursprungligen ett heligt träd kring vilket folket samlade sig. Senare höggs ett lövträd ner och bars hem under stor andakt till "kultplatsen" dvs gårdsplanen. Ännu på 1700-talet försökte präster i Sverige sätta stopp för det ogudaktiga (?) i dyrkandet av heliga träd.

Björken har i den folkliga läkekonsten brukats mer än andra träslag. Led man t ex av svår utsot (diarre, rännskit eller springsjuka) gjorde man en björkdekot för att få stopp på eländet. Sådana hopkok på björkaska har intagits till och med mot reumatism och annan led-

värk. Giktbrutna trodde sig bli bättre av att bädda ner sig helt och hållet i björklöv och reumatiker kunde binda björkris kring de värkande lederna i desperat hopp om lindring. Olika medel med björkkol som viktigaste ingrediens har på sina håll nyttjats mot hosta, halsbränna och lungdot. Att tugga färsk björkblad hejdade skjörbjugg eftersom björkens blad är rika på C-vitamin. The på nyutslagna björklöv är också stärkande och välsmakande. Ta en handfull färsk löv om våren, låt dra i tio min i kokhett vatten och smaka själv. Löven går även att torka och spara till sköna thestunder i mörka och kalla vinterkvällar. Björkblad

köptes ännu på 1940-talet av Medicinalstyrelsens materialnämnd för 1:50 per kilo torkad vara. Erkänd som läkemedel var länge också björktjära som framställes genom torrdestilation av näver och ved och som blandades i olika hudsalvor.

Björksav har, åtminstone sedan medeltiden, varit omtyckt både som läskedryck naturell och jäst till vin. Av saften är det både lätt och billigt att göra ett gott och pärlande vin. Kanske är det därför det förr i folkmun kallades fattigmans vin.

Det flesta verktyg och redskap gjordes av björk och i stugorna var mängder av prylar tillverkade av samma träslag.

Näver användes som "takpapp" under stugornas taktorv och av näver gjordes skor, stövlar, sulor, snusdosor, kontar, lieskor, knivslidor och rep.

Björkoljan eller ryssoljan, framställdes genom torrkokning av näver. Oljan höll läder smidigt och vattenavstötande, men kunde också nyttjas som smörjmedel och medikament.

Björkaska gick förr åt i väldiga mängder vid tillverkning av pottaska, en stor svensk exportartikel under framför allt 1600-talet.

Av björkkol gjordes krut och av avbarkade kvistar och fina rottrådar gör än idag korgmakare vackra saker. Masurknölar (koxar eller vrilar) som man då och då ser på björkstammar är fortfarande eftertraktade av träsnidare som kan göra sällsamt vackra skålar.

Garn som färgats i björklövs-dekokter får sköna gula nyanser, och fram till 1960 var nästan alla svensktillverkade skidor av björk. För att inte tala om hur användbar björken varit för poeter och författare.

Gnå

Sammandrag ur kapitlet om björken av Ola Persson: Från al till tall. Falköping 1982.

ARKIVKURS

Jag skall berätta om den andra dagen på den arkivkurs som jag refererade ifrån i vårt förra nummer av medlemsbladet.

Folkrörelsens arkiv i Norrbotten ligger i NAB-huset i Luleå. Det kan vara värt ett besök bara av ren nyfikenhet, för där finns massor av roliga och intressanta samlingar, bandinspelningar, brev m m. Carl-Uno Hannu hjälper en gärna till rätta.

Carl-Uno berättade för oss hur ett arkiv fungerar, hur man handskas med gamla handlingar, brev och bandinspelningar bl a.

En huvudregel är att skilja på det som skall sparas och det som skall gallras bort. Det som är viktigt i en förenings arkiv är först och främst föreningens egna handlingar som protokoll, verksamhetsberättelser, skrivelser och kassaböcker. Till de handlingar som skall sparas för framtiden hör:

- *protokoll
- *års- och revisionsberättelser
- *kallelser, affischer och flygblad
- *rapporter och motioner
- *medlemsmatriklar och medlemslistor
- *in- och utgående skrivelser
- *kassaböcker
- *jubileumsberättelser och fotografier
och tidningsurklipp

Särskilt viktigt är att alltid förse fotografier med datum och plats samt uppgifter om vilka som finns på fotografiet. Förse alltid tidningsurklippet med uppgift om ur vilken tidning och vilken dag klippet är gjort.

När handlingar sätts i pärmar bör de placeras i kronologisk ordning, med bilagor efter respektive handling. Ordning och systematik är A och O i alla papperssammanhang. Avslutningsvis ytterligare några saker att ha i minnet i arkivsammanhang. Bandinspelningar bör spelas igenom c:a 1 gång/år och dessutom göras en avskrift på då band inte "håller" särskilt länge.

Utse alltid en arkivansvarig i din förening.

Använd arkivbeständigt skrivmaterial och papper.

Vänd dig till Folkrörelsens arkiv i alla arkivfrågor.

Folkrörelsens arkiv tar emot, ordnar, katalogiserar och förvarar din förenings arkiv. Föreningen äger och bestämmer över arkivet, Folkrörelsens arkiv förvarar och förvaltar det samt gör det tillgängligt för forskningen. Föreningen avgör vilka som får utnyttja materialet.

Anna-Greta Johansson

Bödelstaxa från År 1736

För halshuggning	5	Daler
Särskild för handens anhuggande	2	”
Rådbråkande och halshuggande samt parterande och steglande på toenne eller flera pålar	15	”
Halshuggande eller steglande på en eller flera pålar	10	”
Halshuggande och missdådares brännande å bålet	10	”
Upphängande i galge	8	”
Räk och hudstrykande	3	”
Fördrivande ut ur stad eller härad	2	”
Knipande med tång, var gång	2	”
Brännande i pannan eller å rygg med stadens eller häradets vapen för att visa att han var en missdådare	2	”
Tungans anskärande	5	”
Öronens anskärande	2	”

Resutom åläg det bödeln eller bödelsknekten att prygla dörarna i däckuset, men taxa här för är ej nämnd.

För spöskitningen mid på den militades i regel icke bödeln utan en bödelsknekt från orten utförde detta, eller den länsmannen eller lagmanstinget utsåg hertill.

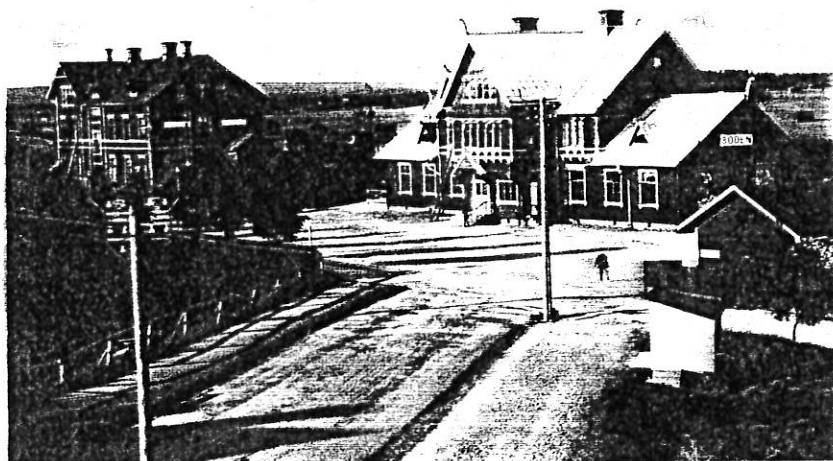
På promenad i vår stad för 40-50 år sedan.

Sekreterare Erik Berglunds anförande i Bodens Rotaryklubb den 11 mars 1953.

Boden av i dag och för omkring 50 år sedan har inte mycket annat gemensamt än namnet. De fasta relikter från den tiden, som ännu finnas kvar, äro lätt räknade. Kanske stå ett 30-tal spridda byggnader kvar, mer eller mindre till oigenkännlighet restaurerade. De allra flesta av de personer jag här kommer att skvallra om äro sedan länge döda.

Vi börja vår promenad vid stationshuset, detta otaliga gånger pålappade, drakhuvudprydda utslag av den oscariska storfornsvenska eran. Där regerade den myndige stationsinspektoren Helmer Trolle. Han var stationens förste inspektör i svensk regi och en

storvulen karl. Han hade avlöst stins Hellström, som förestått stationen under engelsmäns tid. Hellström flyttade sedan till Niemisel. Ett minne fanns kvar ännu 1914 av engelsmännen nämligen en stor dilligens i ett vagnslider i Trångfors. Trolle var hästkarl och hästvän och idkade åkerirörelse.

Centralstation och Järnvägshotellet, fotot taget omkring 1910 obs ingen bebyggelse på Erikslundområdet och att Kungsgatan då var grusväg.

Vägen som förde från stationen upp genom samhället gjorde inga anspråk på benämningen gata, även om ansatser till trottoar funnos här och var, tillkomna i anledning av Oskar II:s besök. På vänster hand ser vi en större träbyggnad, sedemera Stora Hotellet, genom eld skattat åt förgängelsen till stor sorg för stadens, visserligen blygsamma, men dock jeunesse doree och

vivörer. Mitt över vägen var en husgrund - en grav för en först långt senare realiserad dröm om en krog. Bodensia är nu dess granne. Innanför husgrunden låg och ligger

än en byggnad, som för 50 år sedan var hotell, sedan bostad för provinsialläkaren och så åter hotell, och är nu bostad åt bl a vår kamrat Palm. Provinsialläkare var Oscar Bengtsson, en synnerligen orginell och sympatisk västgöte, som sedemera bokstavligen tog sig till Vara. Bengtsson var kommunalt intresserad speciellt naturligt nog för hälsovården. Han genomdrev att Boden skaffade sig en gatubevattningsskärpa - ett enormt åbåke på två hjul av tysk konstruktion, uppenbarligen avsedd att dragas av en elefant. För detta monstrum fick han uppbära mycken smälek. Johan Hällgrens på Bränna gamla sto som var "stans" starkaste och bästa häst, tog sig ut framför den som en get mellan skaklarna på en Tidaholmstrilla. Ja gamla

Bella hon var minst 30 år när fabrikören Frans Röding förvandlade henne till faluettan. Hur många gånger bar icke hennes breda rygg mig, när jag barbacka red henne till betet i Vikröjningen på Moråsen, där fö den bankruttede cirkus Reimer bodde en vinter.

*Måndagen den 21 mars 1953
Befogade byggnader av Gamla Bodensia*

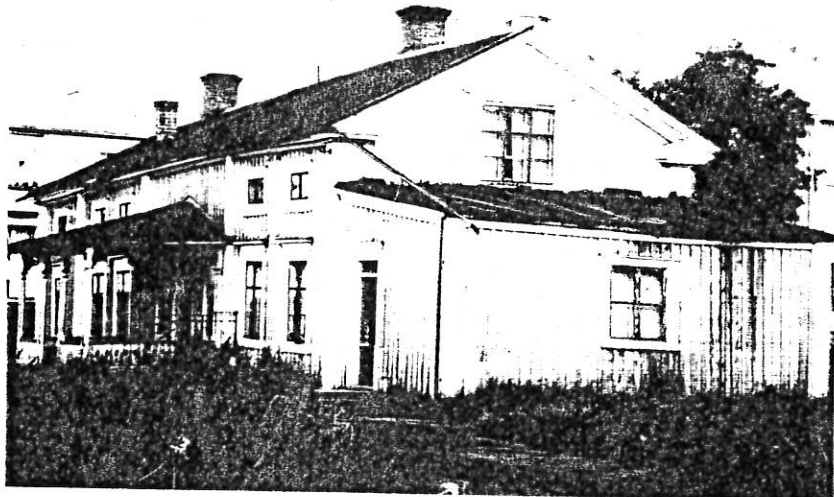

Bodensia, flyttades från Nordskär Kalix till Boden 1912. Först bostad för byggmästare Bernsten. Efter några år huset blev hotell Lundgren frisör och matvaruaffär, 1923 Odd Fellow 1930-talet AB Trafikrest. 1937 Bodensia. Fotot taget före rivningen 1973.

Drängen Alfred red på Katjusa som ansågs för eldig för mig att rida. Katjusa hade sitt namn efter en zigenarflicka, som en tid var en allvarlig moralisk fara för samhällets yngre maskuliner. - Innan vi komma till Bränna ha vi passerat det perfekta kråkslott, som nu är Kungsgatan 10 och i min familjs ägo samt det hus som nu är vännen Järnfelts.

Bränna, som nyligen jämnats med jorden, är kärnan i vår stad och värd ett särskilt omnämnande, varför vi stanna ett slag. Stället ägdes av Johan Hällgren till vilken det

gått i arv från fadern. Johan var en man av ungefär samma överdimensionering som Helmer Trolle, järnhandlare Lundström och garvaren, stövelbyggaren Erik Åström. Av sina intima vänner kallades Hällgren för bondsonen, eljest ville han helst tituleras possessionat. En styvbroder var den nyligen döde Frans Hällgren. Johan, bondsonen hade ovanligt vacker handstil och en manisk skrivklåda. Denna åkomma kom vid ett tillfälle att stå honom dyrt. Advokaten och blekingepojken Albin Frisell med världens största mustacher hade bland sina processhandlingar ett tryckt häfte. Johan som var på

Hällgrens fastighet där stadshuset står idag

besök på min pappas kontor, han var nämligen allt som oftast invecklad i processer, klottrade hela trycket fullt med sina sköna och bankmässigt sett synnerligen värdefulla namnteckning innan Frisell upptäckte vad som skett. Men då rann blekingesinnet på och han fattade tag i karmstolen, var bondsonen befann sig och lyfte stolen med innehåll utanför dörren. Frisell var ramstark och det påstods att han duellerat och huggit örat av en motståndare. Johan fick betala, icke blott reparationen av stolen som efter överansträngningen icke längre var vad den varit, utan också nytryck av ett exemplar av det han kladdat ner. Frisell var anekdotberättare av gigantiska mått. Under 25 år hörde jag honom aldrig dra samma historia. Större kontraster än min far och detta hans juridiska biträde, torde knappast kunna uppletas, - ändå voro de goda

vänner. Far hade långt böljande hår, Frisell var skalligare än en biljardboll. Far var slätrakad och Frisell hade som sagt jättemustacher och pipskagg. Mustacherna voro illande röda och stodo rakt ut som semaforer. Far var sträng nykterist och rökte icke. Frisell var, fint och lindrigt sagt, dipsoman och med största sannorlighet född med pipa i munnen. En måndag uppträdde Frisell på kontoret skamsen utan sin manliga prydnad. I Luleå på Stadshotellet, hade den fasansfulla skändningen skett; en servitris hade under Frisells djupa bachantiska sömn klippt ena mustachen.

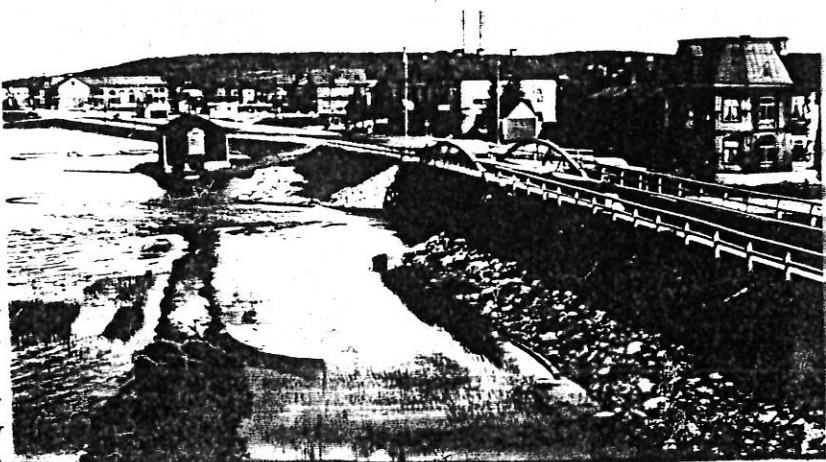
Advokat August Berglund

där med konjak och brännvin, det senare förvarat på plåtkuttingar, vilket allt gått törstiga rallares strupar förbi. Detta försvarliga lager förvarades i bondsonens loge i ett skröpligt, låst lagerrum i väntan på att Länsstyrelsen skulle avgöra dess slutliga öde. Men Länsstyrelsen fick aldrig anledning besluta något i den saken, ty det hände sig en vårvinter att ett detachment artillerister från Östersund förlades till Bränna, bl a i logen och i det mitt över gatan belägna nöjesetablissemanget E W (det

En episod från mina ljuvliga pojkår på Bränna vill jag icke undanhålla mina lyssnare, innan promenaden fortsätter. Den saknar icke poänger. - Min far hade varit järnvägslänsman vid Ofotenbanan och nitiskt jagat spritlangande norrbaggar som färdades med sina foror längs materialvägen från Riksgränsen till Kiruna. Resultatet av jakterna blev ett icke föraktligt lager av 96 % Lysholms sprit, insprängt här och

är uttytt Eviga Vänner). En kutting hade rostat läck och den söta brännvinsdoften sänkte sig över de fridfulla drömmande artilleristerna i logen, utom för den som låg närmast "källan". Drömmen blev för honom en realistisk verklighet. - Nu finns det väl ingenting törstigare i denna världen än en artillerist och utsikten till en sup kan dra honom genom en bunkervägg. Snart var hela log-logementet på benen, d v s inte så värst länge, ty snart måste supningen fortsätta i ryggläge. Epidemin spred sig till förläggningen i E W och den s k spritdjävulen grasserade vilt. Under den vecka som orgierna pågick med åtföljande friktioner med civilbefolkningen och praktfulla baksmällor, var det lika omöjligt att träffa på en nykter artillerist som att möta en officer med ett förbindligt leende på läpparna. Borta var all diciplin och samhällets kvinnor och barn inlåsta. - Chefen för detachmentet, en major, jag har tyvärr glömt hans namn, arg som ett dussin bikupor, stegade så en vacker dag in till min förtvivlade fader, där han, majoren, till stor uppbyggelse och skadeglädje för vännen och alkoholofilen Frisell, med sina lungors fulla kraft, gav uttryck åt sin oförgripliga mening att min far var den största fyllpuppa han i sitt liv råkat på, vilket säkert inte vill säga så litet. Majoren förebrädde med hårda ord fadershjärtat för att han genom sitt mer normala innehav av spritvaror i grund förstört hans präktiga pojgars moral. - Efter militärens avresa kunde tombuteljernas mångfald hittas spridda över hela nedre delen av stan, mest dock på Bränna och E W, där bl a pianot var fullpackat. På vårsidan plockade vi pojkar tomflaskor under logen och ute på de töande ängarna, där halsarna stucko upp som stubb ur snön.

E W var teatersalong. Kringresande biograf (kinematograf som det då hette) visades där och det var en gouterad lönnkrog. Biljardsalong fanns, ägd av den orginella väl-talaren murare Johan Engvall. E W var också tillhåll för stans godtemplarloge, arbetarekomun och frälsningsarmen, med andra ord, det var mångsidigt och demokratiskt utnyttjat. På E W har Branting, amiral Lindman, mästare Palm, Kata Dahlström och Hinke Bergegren m fl framlagt sina politiska tankar. Där hade Brazil Jack och hans fader uppträtt. Brottaren och atleten Siljansnäsanders med hela bringan full av medaljer, har där visat sin styrka liksom jätten Edman från Gotland, vars vigselring hade betydligt större omfång än en tvåkrona. Där

Kungsgatan med Storbron, t h Guldsmid Malmströms hus sedan Säfströmska huset med telegrafstation, stora huset i fonden är E W-palatset Brandstation t h i mitten. Fotot taget i början av 1900-talet.

har setts missionärer och taskspelare, zigenare ha hållit bröllop, dvärgar och stor-sångare och sångerskor, musikanter av alla de slag ha framträtt på dess scen. Där spelades teater - jag har sett Värmlänningarna och Hamlet där - med vår kommunalborgmästare Collins fader som den svärmodige danaprinsen. Där hölls de då så populära välgörenhetsbasarerna och där dansades, dansades.

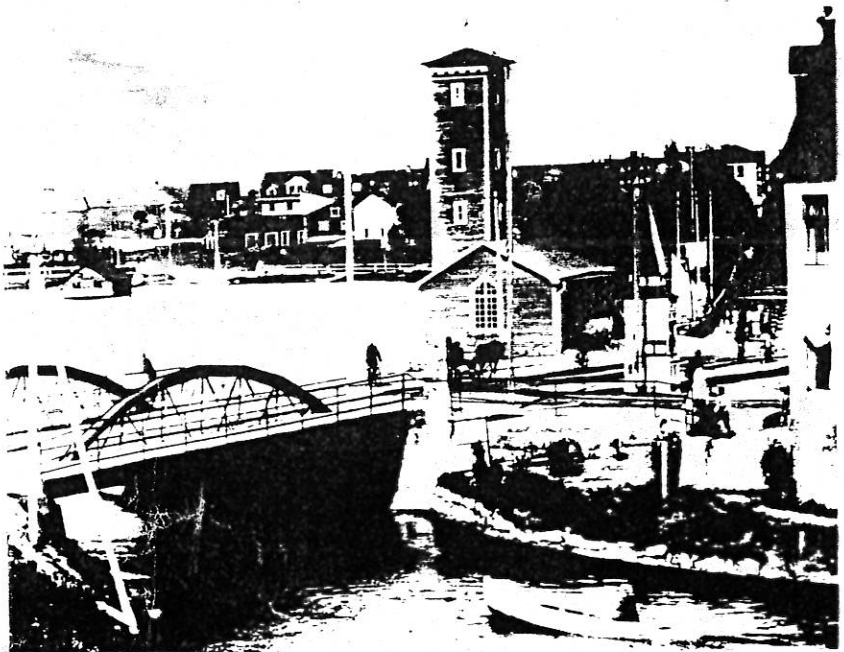
Men vi fortsätter gatan uppför. Där nu planteringen hörn mot posten är belägen stod pumpen. Den var, liksom det lär vara i södern, samlingsplats för samhällets husmodrar och pigor. (En s k lös piga hade på den tiden en tia i månadslön). Vattenledning var ett okänt begrepp och man bar hem dagsbehovet av driksvatten i ämbar. Tvätt förrättades vid klappbryggorna, som kantade ån och träsket. Vid Pumpstorget, som planteringen då kallades, låg bl a Sandströms cafe, snickare K A Edmans och fotograf J E Harnesks hus samt mejeriet, det sistnämnda i en oansenlig byggnad. På "torget" hade diverse försäljare sina stånd, men bland dessa ståndspersoner intogo fiskhandlare Karlsson och hans pigga hustru en obestridlig rangplats. Karlsson sålde även frukt, när det var den tiden. Känd är historien om majorskan, friherrinnan von S, som kom till Karlssons stånd i den vällovliga avsikten att handla frukt. Majorskan m m sa, med en gest åt fruktlådorna: Är det här Greve Moltke? Karlsson, för vilken gesten gått förbi, svarade Nää, dä är fiskhandlar Karlsson.

Huset där Petterssons konditori var inrymt, Drottninggatan 9

ement låg nedanför nuv s k Thurfjellska villan, vars plats då upptogs av en sommarladugård. Det kostade hela 10 öre att låna nyckel till baden. I Lillavan vid Hildursborg låg ett annat kallbadhus utan förbindelse med land. Det tillhörde Folkhögskolan, som var inrymd i Hildursborgsområdet. På en konstgjord holme i Avan bodde fiskaren Savonen med sin barnaskara.

Vår promenad stannade någonstans vid Kungsbron, Storbron som den då kallades, i motsats till Lillbron på Lulevägen. Det var icke en betongbro som nu utan en av den vanliga råttfälletypen. Sitt namn Kungsbron, fick den sedan Gustav V med blåkrita skrivit sitt namn på en av G E Bernsten skänkt gråsten - till välsign. för stans alla jyckar. - Till höger på andra sidan bron, låg postkontoret i det hus som nu äges av vår kamrat Wallsten. Där förde den vänlige postmästaren Sunden sin milda spira över ett antal postfröknar, av vilka bör nämnas Ljungkrants, Alm, Strandberg och Svartengren. Snett emot låg Temperance cafe, som då var bostad för köpmannen bankchefen och mäktige bryggeridisponenten

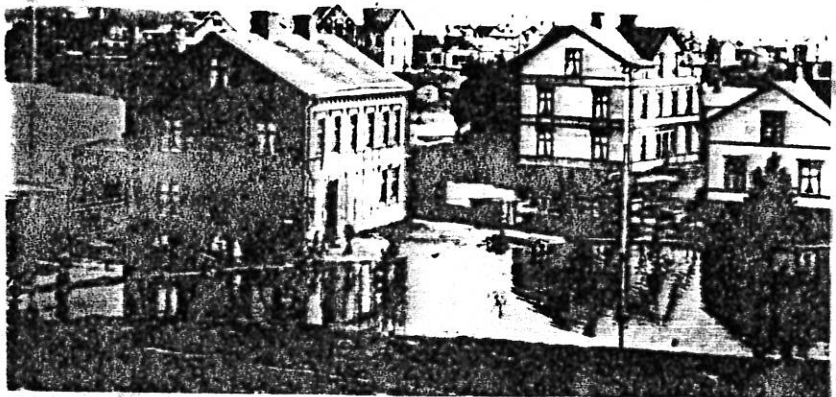
Storbron med brandstation

Abel Strandberg. Vår kamrat Larssons apotek låg där det fortfarande ligger, ehuru icke utbyggt och moderniserat som nu. Där härskade den torre apotekaren Björkmansson över sin syster, medikamenterna och apoteksdrängen Erik, som var pojke till fyllda 80 år. Han var laestadian, stor barnvän och ansågs, icke utan orätt, mindre vetande.

Innan vi fortsätta uppåt stan, tror jag vi först gör en avstickare på Lulevägen. Hildursborgsområdet var då folkhögskola, inköpt av cubahjälten och S:t Görantypen Emil Melander av en bodensisk inföding vid namn Edfast, vars hem står kvar mitt emot nuv polisstationen. Emil var broder till Yngve, rektorn, och lät uppföra nuv verkstads-skolan med gymnastiklokal samt det hus, som nu disponeras av köttbesiktningsbyrån och kommunalborgmästaren. Skolan flyttades omkr 1912 till Älvsbyn för att slutligen bli bofast i Södra Sunderbyn. - Men vi fortsätta, förbi Tallbo, som då var lärarbostad och

Något längre bort låg Pettssons kondis, som sedan flyttades ett gott stycke upp i stan, där det nu ligger. Där detta konditori låg är nu Tempelriddarnas hus beläget. Så kommer telegrafstationen, inrymd i vännen Rüdens nuv hus. I träsket, som då nästan gick upp till mejeriet funnos två kallbadhus, simmande på tomma fotogenfat. Det ena tillhörde förutnämde bondsonen och det andra mångfresterskan, energiknippen och bokhandlerskan fröken Hildur Hackzell. Hennes badhus låg långt ute i sjön och man kom dit på en lång brygga. Strax intill och mitt emot telegrafstationen och Bergers urmakeri, låg stans spruthus, med vällingklocka på taket. Det blev senare brandstation och polis-kvarter. Bondsonens badetabliss-

snickarverkstad till järnvägsövergången. Den s k boggivagnen står alltså kvar. Där bodde då majoren rullföraren och skytteentusiasten O Th Meyerhöffer med talrik familj, bland vilka jag nämner Orvar, Åke, Allan, Alf, Brage, och Thorvald. Idel fornsvenska namn. Alla var idrottsmän. På deras gårdsplan rullade stans första läderkula. Brage, som blev bankdirektör och kommunalborgmästare i vår stad, var överdängare i romerska ringar. Pojkarna Meyerhöffer satte upp en cirkus "The Meyerhöffer Boys", där även min obetydlighet spelade en om och underordnad roll. Vännen Nystedt var clown. Cirkusen upphörde av sig själv p g a en del tvetydiga transaktioner med cirkuskassan - den hade förslösats i sus och dus på Otto Johanssons bageri o cafe i nuv Wallins hörna. Orvar, Åke och Allan emigrerade till Amerika, dock icke för cirkusfallisemangets skull och Alf avgick nyligen såsom armeinspektör. Malicen sade om pappa Meyerhöffer att han p g a sin namntecknings utsträckning på längden måste accept diagonalt över växelblanketten.

Skoaffär A Sandberg, Hushållsskolan t v där bakom Hildursborgs huvudbyggnad. Var bl a Folkhögskola, Administrationsbyggnad, Yrkesskola. Fotot taget 1901.

På Sanden kunde man också möta de gamla hedersmännen, stenhuggare Höög, smederna Jonsson och Åkesson, vår klubbkamrat Nystedts piggögde fader, vår kamrat Wallströms farmor som skötte sin bastu och torde ha skrubbat och borstat de flesta av stans karlar på ryggen. Bortom Ågrens gröna hus på Sanden tog stan slut - endast tegelbrukets skorsten stack upp över den låga och glesa bebyggelsen utefter svartbyträskets strand. På Sanden i Ågrens hus, bodde också ett original av mer kontinentalt snitt. Jag menar konservatorn och Afrika-jägaren Sandberg. Han stoppade upp allt zoologiskt material han kom över från älgar och björnar till sparvar och möss. Jag minns särskildt att han i sin bostad hade ett bord som uppbars av en trana. Sandberg hade gjort resor i polartrakterna, därom bar hans sons namn vittne. Han döptes nämligen till Antarktis. Sandberg var god vän med Uppsala-konservatorn Kolthoff och följde flera expeditioner till exotiska länder. Han var även en uppskattad föredragshållare.

Ludvig Bokvist

Nu återvänder jag till apoteket, där vi stannat. Till vänster bakom Ludvig Bokvists smedja, skymta vi ett par kvarnvingar. De tillhöra färgaren och amatörskådespelaren Johanssons vadmalsstamp. I backen nedanför färgeriet låg fröklängningen. - Som ett kuriosum kan nämnas att Ludvig Bokvist d ä var stans "farbror", d v s han hade pantlånekontor och förde den vanliga skylten för sådana institutioner, tre förgyllda kulor på en gaffelliknande anordn. Framför färgeriet låg den nyuppförda centralskolan, där en gång byns fattighus legat. Botolf Fröberg var överlärare. I Frans Hellgrens nyligen rivna hus, inrymdes Sv Handelsbankens och Skandinaviska bankens föregångare, Härnösandsbanken - N Holmgren var direktör. Han var också samhällets första brandchef. Frans Hellgrens hemgård står oförändrad - hur länge? Frans liksom hans fader före honom hade nederlag av spirituosa, varifrån törstiga ortsbor kunde köpa sitt kvantum. F landstingsmannen Sundberg i Sävast tjänade en tid dräng hos Frans. Där Stadins glasmästeri nu är, låg "Päron-Nickes" diversehandel med luckor för fönstren, som förskruvades på kvällarna. Otroligt många äro de snusätare, som hos honom tillfredställde sin hunger efter Ljunglövs Ettan. Norrbottens-Kuriren hade hos Nicke sitt Bodenkontor. Nickes borgerliga namn var Nils Rutberg. Han var född på Kläppen, där födelsegården ännu

finns kvar att skåda. Anledningen till hans smek- och öknamn, känner jag icke. Där Tennmans lysrörsstrålande lokal nu finns låg Brandfors järnhandel, vars chef var den godlynte John Kyhlen och där den om möjligt ännu god- och gladlyntare unkarlen John Forsen var bokhållare. Bland den som levde med i det glada Boden på denna tid får icke glömmas StorPe och SmåPe d v s bröderna Paul och Nils Paulsson, storjämtar i sina själar samt stationssskrivare Herman Högstadius gemenligen kallad Hocken.

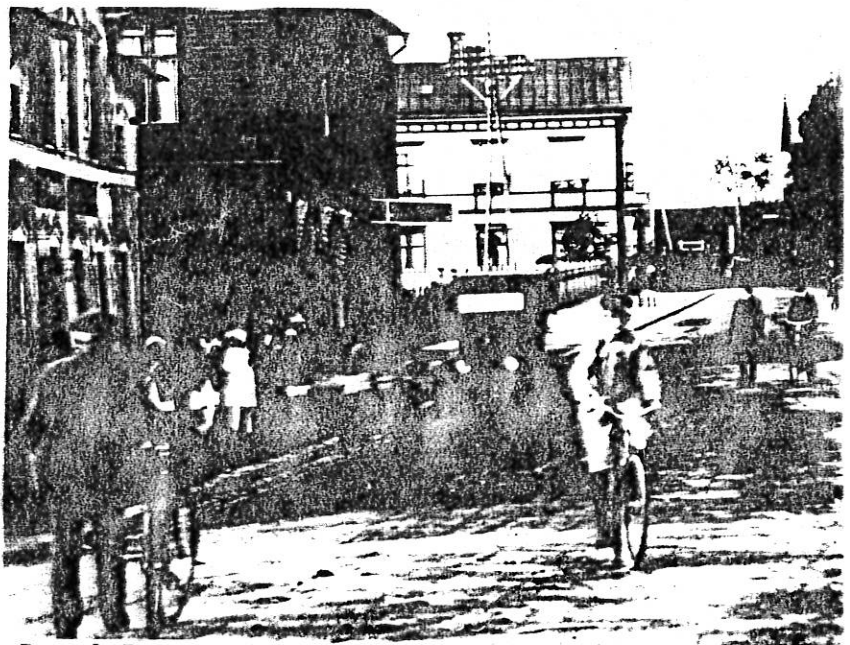

Lundströms Järnhandel, t v Wallströms cafe och Royalbiografen t h
Fotot taget omk 1925.

Men vi nalkas den "kritiska hörnan", den Wallströmska. Med gaveln mot Kyrkallens mynning låg Wallströms, Bull-Isaks cafe. Det var en lång envåningsbyggnad med otaliga rum. Ägaren till denna härlighet var Isak Wallström, "en Isak bortå Wallen", som han själv älskade att uttrycka sig. Han var nämligen född i Vallen i Nederluleå. Huru många de årskullar bassar äro som i de trevna lokalerna fördrivit tiden med utsvävningar i kaffe och sockerdricka ha aldrig räknats. Bull-Isak hade två lidelser här i livet, dragspel och priffe. - Mitt emot låg då som nu Lundströms välkända, men då icke så exklusiva järnhandel. Frans Lundström var en stor och stark karl med herkuliska krafter.

er. Jag har sett honom ensam från en flakvagn lyfta ned ett fyllt vattenkar av ansenliga dimensioner - det var vid en eldsvåda. Där Ahlrens chateau nu reser sig låg J P Strandbergs, kommunalnämndsordförandens villa, som sedan blev tandläkarbostad. Kyrkallen med kyrkan i fonden har bibehållit sitt utseende fram till våra dagar, bortsett från bebyggelsen vid sidorna. Till vänster om kyrkan då omgiven av minst 300 kyrkstugor, låg tingshuset där Nils Johansson höll ting, och den s k Almska skolan samt kontor N O Alms orgelfabrik. Bodens kyrkorgel är till stor del hans verk. Alm var i ordspråkets bemärkelse en verklig klockarfar. Bakom tingshuset låg sinkabirum där Hallbom med skägget var chef. Hans hundraåriga änka lever än. I den finkan har bl a storboven Westermarck-Rosen bidat sin dom.

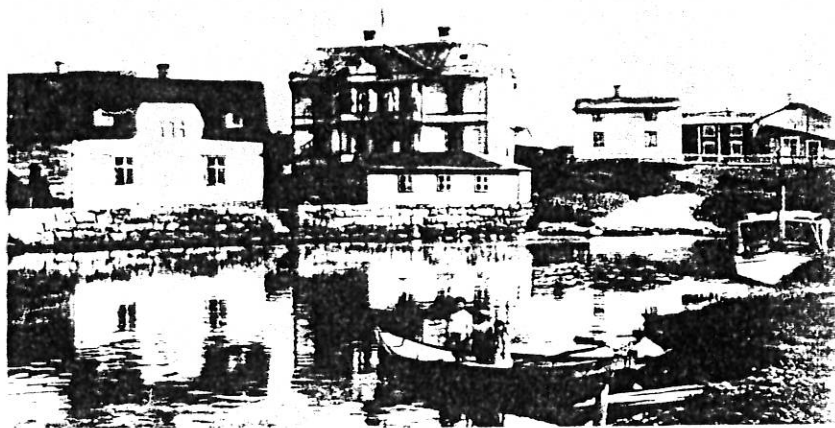
Men vi återvända till "gatan". Vandra vi vidare finna vi i Monarks nuv affärslokal Strandbergs söners stora diversehandel och i dess närhet Carl Svenssons, Papperkalles, välkända pappershandel. Kalle får heller icke glömmas när det talas om den tidens orginella och färgstarka personligheter. Hans temperament var en lycklig blandning av kol-erikerns och sangvinikerns, en glad garcon i glada gossars lag. Han hade en välbehövlig och nyttig respekt för sin lavvigda. En bit längre upp på Drottninggatan, sedan vi passerat de ruckel som upptogo platsen där vännen Söderbergs hus nu ligger träffar vi på den tyskfödde Carl Tannenbaums konditori, nu Petterssons Hovdito. Tannenbaum var en liten tunn karl, rörlig som en vessla och hjärtglad när han kunde hjälpa oss skolepiltar i den svåra tyska grammatiken. Konditorn Kalle Pettersson den orginella got-

T v cafe Temperance i mitten J P Strandbergs hus Hilding Hedströms Ford
Det vita huset Frans Hällgrens. Kungsgatan ovanför Kungsbron. Fotot taget omk 1920.

länningen med det goda hjärtat, började sin rörelse i Boden i den lilla fastighet, som ägdes av boktryckaren m m Jonas Moberg och var belägen där nu Tempelriddarnas borg reser sig. Vandra vi på Kungsgatan förbi J P Strandbergs loge, nu kamrat Nystedts etablissemang, möta vi den byggnad där Lundströms första järnhandel låg, strax i närheten av Missionshuset och marknadsplatsen, där ännu 1907 små rödmålade kioskliknande bodar med stängbara luckor funnos att se. Marknaderna i Boden hade tidigare upphört. Längre bort skynta vi Björknäs, då doktorsboställe. Vi återvände till Drottninggatan och komma snart till Ida Nilssons pensionat - en dåtida ehuru blygsam motsvarighet till vad man med någon fantasi skulle kunna kalla nattklubb. Där kunde man träffa stans uppertten, traktens storbönder och handlare men även nyinflyttade stadstjänare och militärer. Ida ansågs vara en nöjeslysten kvinna och det påstods att hon fördärvat sina sköna ögon genom spring på kinematografen. Denna nymodighet förekom just icke så ofta och någon permanent bio fanns icke. Urmakaren m m Johan Linne hade ännu icke börjat veva sina celluloidremsor.

Som synes saknade Boden dock icke nöjen och nöjeslokaler. Jag har tidigare nämnt E W och Stora hotellet. På E W hörde jag mitt livs första fonograf, gramofonens föregångare - med gummislangar till öronen. - Killingholmen, som då ägdes av den företagsamme målaren N F Widstrand, hade även ett nöjesetablissemang av blygsamt mått. Dit förde ångbåten Svänen gästerna. Ett slag fanns det till och med två ångbåtar i Bodenflottan nämligen förutom Svänen, en något mindre som smeden Gille insatt i trafik.

Å-kroken och Ångfartyget Svänen t v. Fotot taget 1905.

Innan vi gå vidare Kungsgatan uppför titta vi ett slag på Johannes Gabrielssons stor-slagna häståkeri i Kyrkgatans förlängning. Gabrielsson hade en lång följd av år vistats på Nya Zeeland och i Amerika, där han lär ha tjänat en förmögenhet. Han var född på Torpgården i Gabriel-Olssa-gården, nu nedbrunnen. Gabrielsson hade eleganta hästar och åkdon, särskilt minns jag hästen Fandango och dennes parhäst, inköpta från patronen på Melderstein. Gabrielsson hade också stans första beställningsbil - en mycket elegant sak med elljus. Oscar Larsson Stam-Oskar var livkusk. Om honom går det otroliga historier, som icke försämras om den berättande hjärtlöst härmar hans talfel. Jag vill icke ens försöka.

John Gabrielssons hästdroskor. Fotot taget 1910.

Gamla Gästgiveriet finns icke kvar men väl apotekshuset, nu Oscar Petterssons bostad. Där har vår nuv guvernör Gunnar Hultman tillbringat sina barnår. Hans far var apotekare innan farmaceuteriet flyttades till sin nuvarande plats.

Ni får ursäkta, kära lyssnare, att det här blivit litet hoppigt, men jag kom just att erinra mig ett verkligt original, ungarlen och guldsmeden Lars Gustaf Hampus Malmström som hade sin affär vid Storbron, där Konsum nu residerar. Han var något av ett geni. Innan Kungl Telegrafverket hade en enda telefon i Boden hade han ett privat lokalt telefontät med ett tiotal abonnenter. Jag tror att 1903 hade Telegrafverket c:a 25 st

telefoner i stan. Malmström hade den första motorbåten. egenhändigt tillverkad - och han åkte skridskor som självaste Salchoff. Han var vittberest och gjorde sina pärl och juvelinköp överallt på kontinenten. Han var lika hemmastadd i den Eviga staden som i Petersburg, Paris, Berlin och Amsterdam. Vad han icke visste om pärlor särskilt norrbottenska, var knappast värt att veta och han var med i den internationella kommissionen av sakkunniga som värderade den avsatte sultanen Abdul Hamids juveler - dock icke de levande kvinnliga i haremets fast, ho vet om han icke även på det omr kunnat uppträda såsom sakkunnig. Han hade, därtill tvingad sett Peter Paulsfästningen från insidan, en icke odelat munter visit, varom han kunde berätta.

Storbron guldsmed Malmströms fastighet t h

Vi återupptaga prömenaden och komma till Lundagård, som då var en vacker stor tallpark med musikpaviljong där regementsmusiken under direktör Sundgren ibland spelade hans marsch "Under Bodens kanoner". Vägen fortsätter mot prästgården vid Rävnalet, där prosten Ossian Nordenstam med familj hade sitt tusculum och där vi i Rotary senare några gånger haft förmånen gästa Lottorna. Prosten var den största cigarrökare jag dittills sett. Jag kan se den jovialiske prostens i sin fyrhjuliga trilla åka till kyrkan på söndagsmorgnarna med cigarren i mungipan och familjen i baksätet.

Innan jag slutar vill jag gärna föra er ut på Björkelundsvägen och Svartbyvägen. Där vår kamrat Nordlund nu har sin anläggning inklusive Stenbäck's bryggeri och Producentföreningens kvarn, låg Tangers ångsåg. Området har alltså anor. Det idylliska Björkelund har eljest knappast ändrat karaktär. Där är Eivind Jonsson född. Vi vända om och taga vägen förbi Manhem och Sjögrens. Sjögren denne gode smålänning och handelsman, vore värd några rader, men tidsnöden hindrar. På vänster sida av vägen ha vi följt ett högt rödmålat plank, bakom vilket dolde sig SJ:s huvudverkstad men den godmodige men fruktade maskininspektoren A J Olsson som chef. Han och hans broder voro entusiastiska seglare liksom den förut nämnde doktor Bengtsson i vars båt "Refanut", jag ibland fick nöjet vara en lycklig gäst. Vattnet vi seglade i, Bodträsket var visserligen något större då än nu, men slagen blevo ändå korta och många, alldeles i vår smak, ty vändningarna var alltid det mest spännande momentet.

På en höjd till vänster om Svartbyvägen reste sig fattighuset, nu kronikerhemmet och litet längre bort - till höger, fanns liksom nu Bodens Ångbryggeri. Bryggmästaren hette Bergkvist och bar syn för yrket. Gamle redbare Alexander Nilsson vår klubbkamrat Hugos fader antrade då ännu dagligen bryggjarlassets kuskbock. Några ytterligare gamla Bodennamn förtjäna att nämnas, t ex majoren fästningsbyggaren Krusenstierna orgeltramparen och färgaren Lundman, hans kollega med det vita skägget Claesson, I A Jakobsson (Latin Jakob), handlaren Claes Pettersson, Nicke Strandberg, postisen Napoleon Sandström och hans fader postkusken, polismännen Lars Erik Johansson och A J Wikström fjärdingsmännen J A Brännström och Zacke Burlin, kronofogden Knut Norsell, Skräddarmästarna Z Johansson och A W Broström, buktalaren och målaren A W Friman, handlanden E Troselius, barnmorskan Augusta Lundberg, vars första förlossningsfall i Boden var vår förre president Harald Lundström; vidare må nämnas f stinsen i Polcirkeln, Svedberg i Paradiset (så benämnde han sitt av lådor och bråte hopfogade bo vid Gammelängsvägen), han var skald och kalligraf.

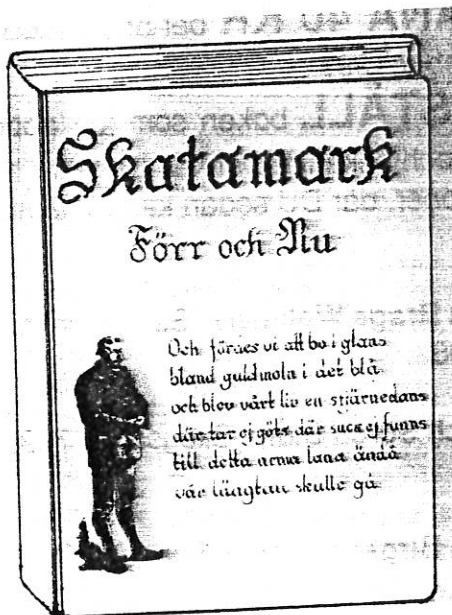
Något år innan seklet ännu fyllt 10 år kom regementena inflyttande och då kunde man stöta på kaptenen "Casanova" Eugen Ekenman, lebeman, gruvjobbare och ägare av den första bilen här i staden, en Benz modell 1900. Vidare kaptenen, masen Berglind som skapat sig ett bestående minnesmärke i manskapsparken på I 19.

Bland stadens lätta garde (denna skildring vore icke tillnärmelsevis fullständig om

det utelämnades) måste nämnas den s k Gammelängesvakten, som med fördel höllo hus Casanova i hans "Lärknäppet", nuvarande postkontoret I 19. Gammelängesvakten bestod av 4 a 5 välskapta flickebarn. Stans revypappa, journalisten Gustaf Åström, präglade slagordet "var och en på sin vakt" - Förlåt slipprigheten.

Till slut några ord om dåtidens kommunikationer i Boden. Järnväg fanns till Luleå och Stockholm. Norröver kunde man komma till Kiruna - malmtågen rullade då liksom nu i en aldrig sinande ström. Ofotenbanans utsträckning till Narvik höll just på att färdigställas. Den invigdes 1902 av Oscar II. Jag var med bland de gynnade, som sågo kungen spisa frukost å, järnvägshotellet till regementsmusikens toner och jag såg honom i kortegen upp till fästningsbergen. Den ståtliga monarken, omgiven av en hel hord med plymagerade båthattar och annan grannlåt utstyra honoratiores med "maa herra", den omfångsrike landshövdingen Karl Johan Bergström i spetsen - reste i öppen landå genom stan. - Mot Haparanda fanns ingen järnväg förrän långt senare och då slutade den i Morjärv. Sjöledes kunde man komma med båt från Grubban nedanför Åberget till Luleå och från Hednoret till Edefors turisthotell. Inga broar funnos över älven om man undantar järnvägsbron vid Trångfors. Över Bodån löpte Storbron och Lillbron samt en bockbro vid Åkroken och en skröplig lansvägsbro vid Rävnalet.

Min rapsodiskt beskrivna promenad är slut - naturligtvis funnes mycket mer att berätta men då skulle icke denna kväll räcka till och inte heller ert hårt provade tålamod.

Boken SKATAMARK FÖRR och NU har äntligen kommit från tryckeriet och finns nu att köpa hos:

Brage Wallmark Saxvägen 33 96142 Boden
tel: 0921-10486

Sören Blom Skogså 4377 96191 Boden
tel: 0921-40003

Birger Nilsson Skatamark 4357 96191 Boden
tel: 0921-40070

Yngve Nordberg Åskogen 4187 96191 Boden
tel: 0921-40150

Alvar Johansson Häggan 4316 96191 Boden
tel: 0921-40090

Arne Isaksson Notarievägen 7 96140 Boden
tel: 0921-17947

Priset på boken om 416 sidor är 190 kronor.

A D V E N T

● DATAKURS ●

Boden Överluleå Forskarförening har för avsikt att visa och utbilda i datoranv. vid släktforskning.

Utbildningen sker med IBM och kompatibla program "DISGEN".
Teckningslista uppsattes i Forskarrummet.

Utbildningen sker i Björkelund hos Jan-Mikael Larsson, Ove Sundberg kommer även att fungera som instruktör.

Frågor om utbildningen till Jan-Olov tel 0921/10003

På gården står en brud
Klädd i rimfrostskrud

När mörkret faller på
Hon lyser upp var vrå

Hon är vit och sval och grann
Gran i advent är hennes namn

Böcker från Länsmuseerna

LÄNSMUSEERNA
- Vi visar den regionala profilen -

Böcker från Länsmuseerna i gemensam katalog!

Sveriges länsmuseer har sedan länge en bred utgivning av böcker i olika ämnen.

Nu finns ca 200 av länsmuseernas senaste titlar i en gemensam katalog som gör det lätt att beställa böcker från samtliga 24 länsmuseer.

Välkommen att skicka efter Ditt eget exemplar av katalogen utan kostnad.

Skicka kupongen till:
Länsmuseerna, Kyrkogatan 19, 222 22 Lund

Jä tacks, skicka Länsmuseernas Bokkatalog till:

Namn.....

Adress.....

Postadress.....

Fattenborg

Under min släktforskning på 1600 och 1700 talet har namnet Fattenborg dykt upp.

Ryktesvis har jag hört att det finns en gård eller plats inom Kalix kommun som än i denna dag bär namnet Fattenborg.

(Innanbäcken eller Bondersbyn?)

Finns det någon som kan berätta mer om detta för mej. Tacksam för svar.

Ulla Vikman
Snövitsvägen 1
96193 Boden
tel:0921-30129

Efterlysning

I föreningens medlemsregister finns det ett antal medlemmar som inte skrivit sitt namn på postgiro blanketten när ni betalade medlemsavgiften.

Om det är någon som läser tidningen i forskarrummet och inte själv fått den i brevlådan kontakta Gun-Marie Åkerström.

tänk på allergikerna!

när du kommer på våra möten,
eller besöker Forskarrummet.

KOM PARFYMFRI!

I samband med hemvändardagarna 1992 kom vår nybildade förening på att vi ville med en lämplig reklamskylt visa att vi fanns. Pengar till en sådan skylt hade inte föreningen, så en annan väg var att tiggas ihop till den.

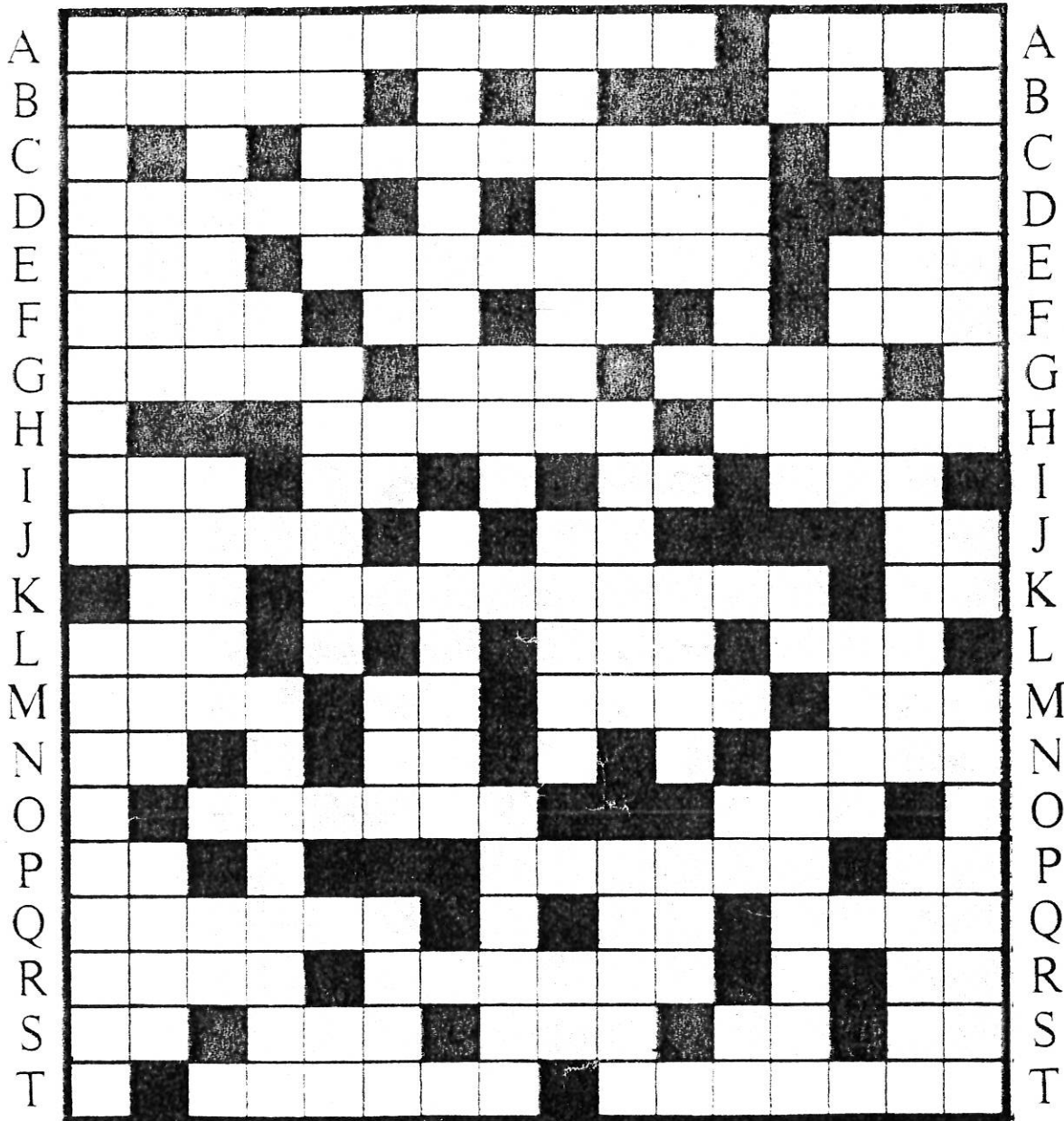
Utav Jan Thorsson fick föreningen inte bara en skylt utan två vackra skyltar varav den ena med text på engelska. För detta framför föreningen ett varmt tack till Jan Thorsson.

PICTURA
SKYLT & REKLAM

Kungsgatan 54, 961 36 BODEN. Telefon 0921 - 146 20

- A 1-11 Gustav III mördare
A 13-16 Svenskt kopparmynt 1522
B 1-5 Delstat i Indien
B 13-14 Kemiskt tecken för Beryllium
C 5-12 Hantverkare som tillverkar eller repar små järnsaker
C 14-16 Musiktecken
D 1-5 Int Fredsforskningsinstitutet i Stockholm
D 9-12 Grundtanke
D 15-16 Vassbåt
E 1-3 Finrum
E 5-12 Förhall i kyrka
E 14-16 Enhet för gastryck
F 1-4 Israelisk nyhetsbyrå
F 6-7 På bil i fd Sovjetunionen
F 9-10 På bil i Iran
F 14-16 Portugisisk nyhetsbyrå
G 1-5 Balders maka
G 7-9 Kvinnonamn
G 11-14 Amerikansk Filmregissör
H 5-10 - luntan
H 12-16 Påvekrona
I 1-3 Bakström
I 5-6 Doktor
I 10-11 Kemiskt tecken för Radon
I 13-15 Kommun i Älvsborgs län
J 1-5 Ytterbarken på björk
J 9-10 Aktiebolag i Frankrike
J 15-16 Kvalitetsbeteckning för Konjak
K 2-3 Oss
K 5-13 Grekiskt ord för minnestavla
K 15-16 Kemiskt tecken för Neodyn
L 1-3 Sprucken
L 9-11 Slö
L 13-15 Folkslag
M 1-4 Papergojan
M 6-7 Stockholmstidning
M 9-12 Vätska för bedövning
M 14-16 Kromosomuppbyggande organisk syra
N 1-2 Bokförlag
N 6-7 Ni
N 13-16 Träkärl
O 3-8 Dyrka
O 12-14 Schackpjäs
P 1-2 Träslag
P 8-13 Prästman
P 15-16 På bil i Nederländska Antillerna
Q 1-6 Avart
Q 10-11 Inge Olsson
Q 13-16 Tsarvälde
R 1-4 Pojknamn
R 6-11 Egocentricitet
R 15-16 Kemiskt tecken för Titan
S 1-2 Kemiskt tecken för Radium
S 3-5 Gruvgång
S 8-10 Killing
S 12-13 Orienteringsämnen
S 15-16 Romerskt kopparmynt
T 3-8 Sammanlägga
T 10-16 Riksbankschef 1955-73
- 1 A-J Etiopien före 1945
1 L-T Berg i Västergötland
2 A-B Kemiskt tecken för Nickel
2 D-G Internationell Lufttransport-sammanslutning
2 I-N Lyftkran för livbåtar
2 P-S Land i öster
3 A-G Huvudrollsinnehavare i filmerna Moderna Tider och Rampljus
3 I-M Tidning
3 Q-R Frälsningsarmen
4 A-B Kustartilleriet
4 F-G Kemiskt tecken för Mangan
4 M-T Rysk historisk stad förut kallad Holmgård på fornsvenska
5 A-E Urkundsamling
5 G-L Svensk upptäcktsresande
5 S-T Roald Dahl
6 E-F Aktiebolag i Norge
6 H-I 1990
6 M-O Land i upplösning 1989
6 Q-T Fiskafänge
7 A-H Gammal måttenhet om c:a 170 kg
7 J-O Kännetecken
8 G-I Stockholmsklubb
8 O-T Kommun i Västmanland
9 A-H Medeltida krigskläder
9 J-N Kommun i Stockholms län
9 R-S Internationell enhet
10 C-F Finansborgarråd i Stockholm 1958-66
10 H-M PLO-ledare
10 P-T Sekundera
11 C-E Australisk struts
11 K-M Latinska ordet för likaså
11 P-R Regel
12 C-F Utetoaletten
12 O-P Dagens Industri
12 S-T Obekvämlig arbetstid
13 A-B Folke Bernadotte
13 G-I Siffra
13 K-L Motortankfartyg
13 N-T Ryttare beväpnad med lans
14 A-C Japanskt mynt
14 E-I Alldaglig
14 L-O Tysk historieskrivare
15 C-F Hammstad i Algeriet
15 H-N Uppmätning av jord i samband med skattläggning
15 P-T Ärkebiskop begravd i Uppsala
16 A-H Rysk Kejsarinna
16 J-K Sångkör i Uppsala
16 M-T Kallas en stamtavla uteslutande på manslinje

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

namn.....

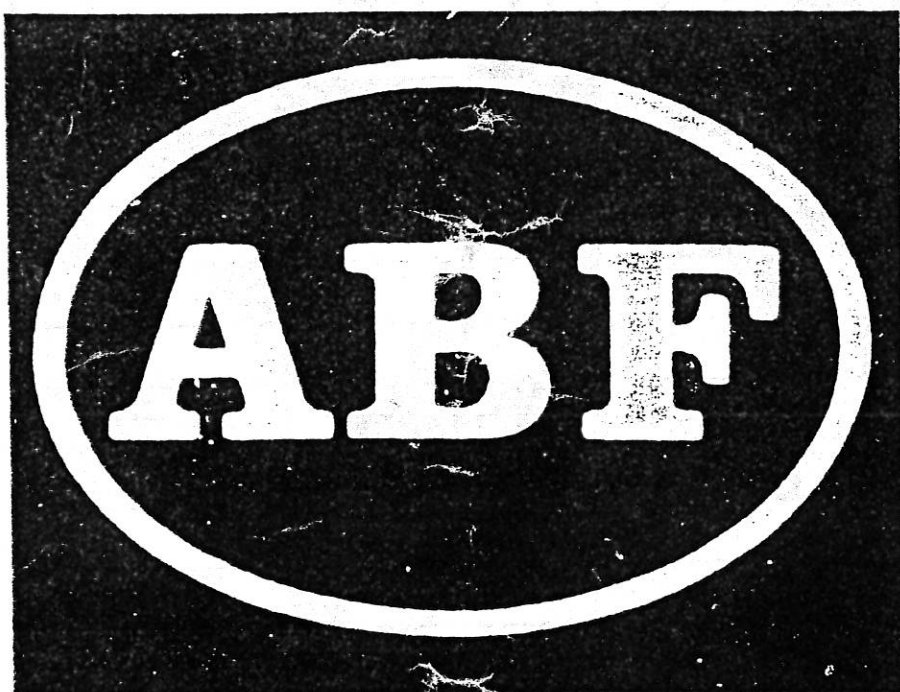
adress.....

postadress.....

Insändes till Gun-Marie Åkerström Kvarngatan 17
96134 Boden före 1 feb 1993. De tre först öppnade
rätta lösningarna vinner var sin penninglott.

ETT VARMT TACK TILL STUDIEFÖRBUNDEN FÖR DERAS STÖD VID
BILDANDET AV FÖRENINGEN, VI HOPPAS PÅ ETT GIVANDE SAMM-
ARBETE I FRAMTIDEN.

Styrelsen för
BODEN ÖVERLULEÅ FORSKARFÖRENING

studieförbundet
VUXENSKOLAN